

Merellisen ruoantuotannon strategiset tavoitteet

**Merialuesuunnittelu ja merellinen
ruoantuotanto, työpaja Turussa 23.8.2022**

MMM / LVO, neuvotteleva virkamies Orian Bondestam

Kriisinkestävyyden vahvistaminen

- Elintarvikehuollon turvaamisen merkitys on korostunut viimeaikaisten kriisien ja niiden vaikutusten johdosta.
- Kalaomavaraisuuden vahvistaminen on keskeistä.
- Suomalaisten kuluttamasta kalasta vain noin 32 % (Luke 2020) on kotimaista. Kalan kauppatase on n. 350 milj. euroa alijäämäinen.
 - Kotimaista kalaa ja muuta ruokaa vesistä on tuotettava nykyistä paljon enemmän ja kalatalouden omavaraisuutta tulee vahvistaa.

Kotimaisen kalan edistämishjelma

Visio vuoteen 2035

Suomalaiset syövät kalaa ravitsemussuositusten mukaisesti ja kotimaisen kalan kulutus on kaksinkertaistunut.

Kalatuotteiden viennin arvo on moninkertaistunut.

Kalan syönnillä ja kalatalouden yritystoiminnalla on merkittävät ja hyvin tunnetut myönteiset vaikutukset Suomen talouteen, ympäristöön ja kansanterveyteen.

Vision toteutuspolku

Tavoite 1:

Kalan kulutuksen kasvu ravitsemussuosituksen tasolle perustuen pääosin kotimaiseen kalaan

Edellyttää:

Suomalaiset syövät 27 miljoonaa kiloa enemmän kotimaista kalaa

Tavoite 2:

Viennin lisääminen ja kalatuotteiden kauppavajeen pienentäminen

Edellyttää:

Jalostusarvo nousee ja elintarvikevienti lisääntyy 20 miljoonalla kilolla

Muutokset:

1. Silakan sekä vajaasti hyödynnettyjen kalojen elintarvikekäyttö **viisinkertaistuisi**
2. Muun kotimaisen pyydetyn kalan elintarvikekäyttö **kaksinkertaistuisi**
3. Kalanviljelyn tuotanto **kolminkertaistuisi** siten, että kasvu ei vaaranna vesiympäristön hyvän tilan tavoitteiden saavuttamista tai ylläpitämistä*

Muutokset:

1. Silakan ja muun pyydetyn kalan vientimäärä **kasvaisi** 40% ja viennin arvo nelinkertaistuisi
2. Lohikalatuotteiden vientimäärä **kuusinkertaistuisi** ja viennin arvo **kymmenkertaistuisi**
3. Kalaraaka-aineen tuonti **lisääntyisi kolmanneksella**

Manner-Suomen vesiviljelystrategia 2030

Vesiviljely 2030 – kestävän kasvun toimiala

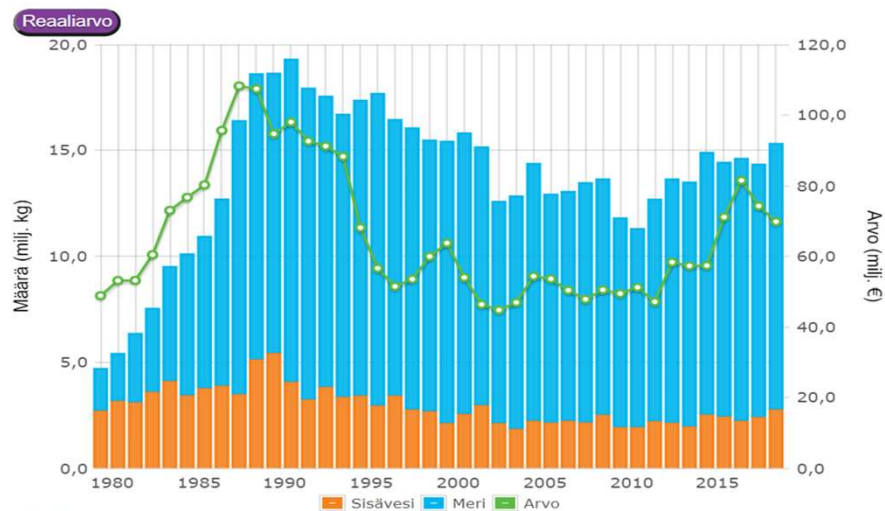
Vesiviljelyala tuottaa kuluttajakysyntään vastaten korkealaatuisia ja vastuullisia elintarvikkeita ja on tärkeä osa Suomen huoltovarmuutta.

Vesiviljelytuotanto on noussut 25 000 tonniin ja kasvatetun kalan kotimaisuusaste yli 50 prosenttiin. Toiminnan kasvu ei vaaranna vesien- ja merenhoidon tavoitteiden saavuttamista.

Vision mukainen kestävä kasvu

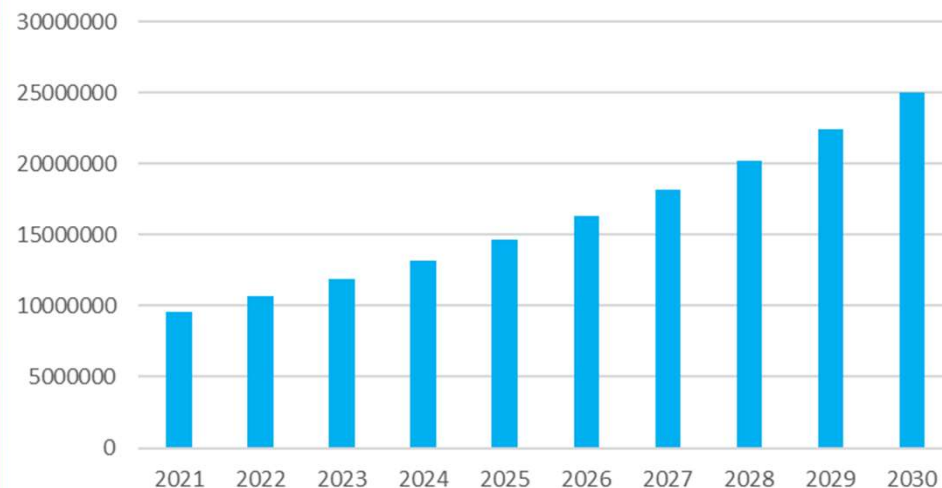

Ruokakalatuotanto (perkaamatonta kalaa) ja tuotannon arvo (deflaointi: elinkustannusindeksi)

Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Vesiviljely.

Vesiviljelytuotanto Manner-Suomessa

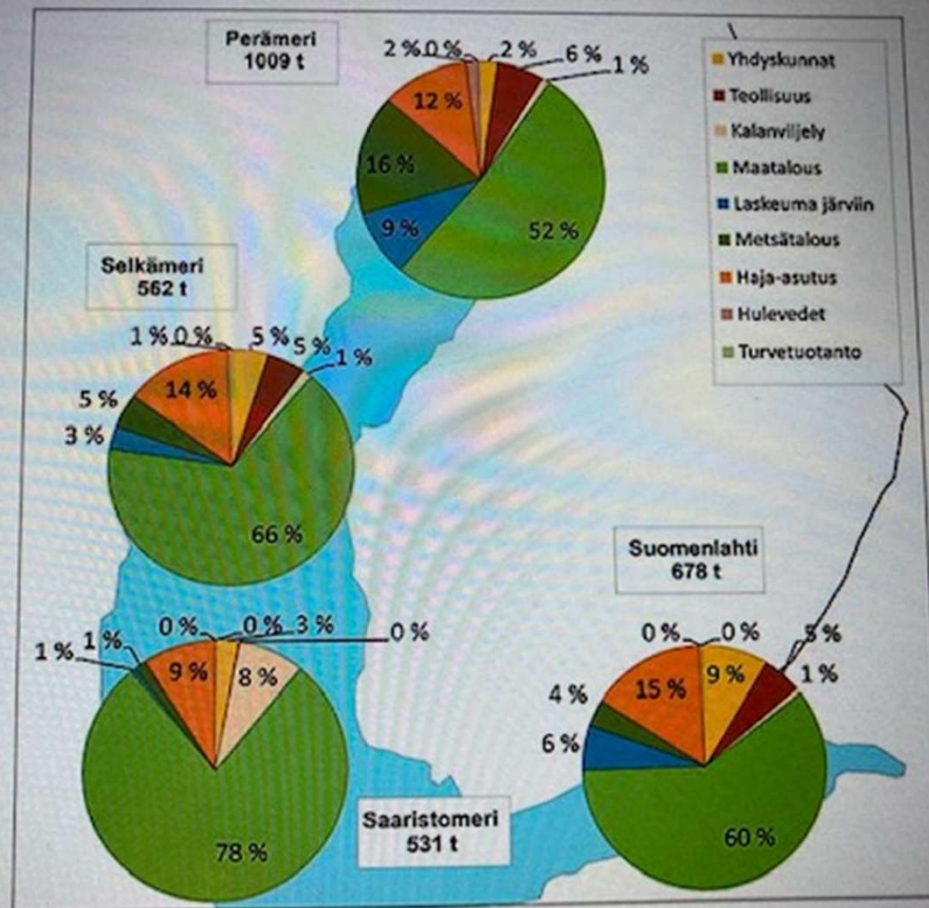

Vesiviljelyssä merkittävä potentiaali

- Kestävällä vesiviljelytuotannolla ja siihen liittyvällä osaamisella ja teknologialla on merkittävä kasvupotentiaali niin kotimaan kuin ulkomaan markkinoilla.
- Kasvatettu kala on vastuullinen ja kilpailukykyinen elintarvike. Se on terveellinen, ilmasto- ja ympäristöystävällinen ja kykenee tehokkaasti muuntamaan ravintonsa korkealaatuiseksi eläinproteiiniksi.
- Myös kalankasvatuksen vesistövaikutus on kokonaisuutena katsoen vähäinen, vain noin 1-2 % Suomen ravinnekuormituksesta Itämereen. Saaristomerellä osuus on hieman suurempi.
- Vesiviljelytuotannolla voi olla paikallisia vaikutuksia ja sen vuoksi on tärkeää varmistaa, että vesiviljelytuotanto ei jatkossakaan vaaranna vesien hyvän tilan tavoitteiden saavuttamista tai ylläpitämistä.
- Vesiviljely on nopeasti kasvava alkutuotannon muoto, joka voi olla osaratkaisu globaaliin ruokakriisiin. Lohikalojen kasvattamiseen ei tarvita luonnonkalaa kuin 1:1 –suhteessa ja rehut perustuvat yhä enenevässä määrin kasvisproteiineihin. WWF:n vihreä valo kirjolohelle ja siialle.

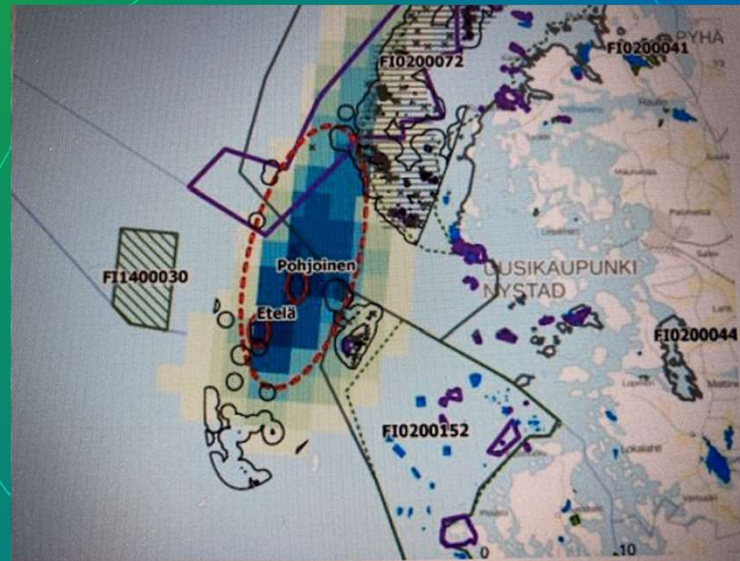
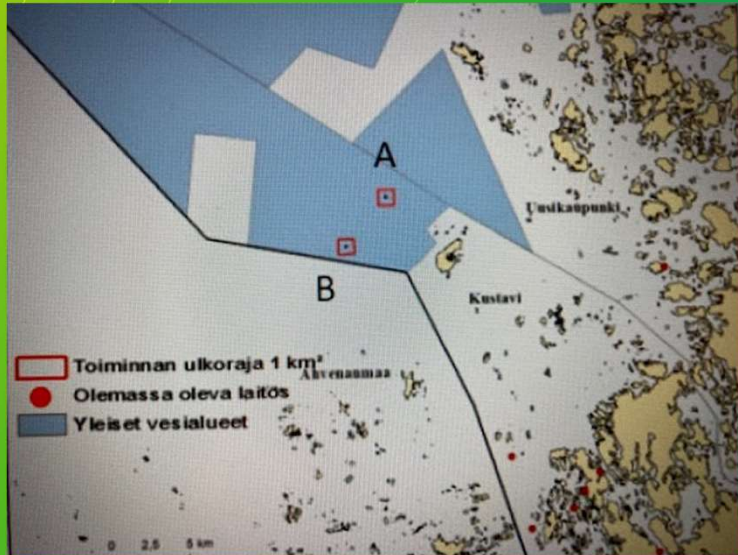
Ihmistoiminnoista aiheutuva fosforikuorma (t/a) Suomesta Itämereen vuosien 2008-2012 keskisarvona

Lähde: Antti Räsänen SYKE

Sijainninohjauksella ja merialuesuunnittelulla pyritään ohjamaan lupahakemuksia ja tuotantoa parhaiten soveltuville avoimille merialueille.

Kalavaltiohankkeessa Luke, Syke ja MH valmistelevat ympäristölupahakemuksia valtion vesialueille, avoimille merialueille tulevat MH:n luvat kilpailutettaisiin yrityksille

- Sijainninohjaus
- Vesimuodostuman tila
- Vaikutusten mallinnus
- Vaikutusten merkittävyys
- YVA tarve
- Etc.

Silakasta kirjolohta, ravinteita kierrättävä itämerirehu

**Päästöperusteinen lupa ja esim. ravinteiden
sitominen rakkolevään, joka jalostetaan
muuhun tarkoitukseen.**

Kestävän kasvun toteuttaminen

- Vesiviljelyn kestävän kasvun aikaansaaminen edellyttää yhteisistä pelisäännöistä sopimista, erityisesti toiminnan ympäristövaikutusten mallintamiseen ja vaikutusten hyväksyttävyyteen liittyen.
- Lisäksi tarvitaan jatkuvaa vuoropuhelua hallinnon ja sidosryhmien kanssa kestävien ja kannustavien ratkaisujen löytämiseksi.
- Kasvattajan kannalta on keskeistä, että ympäristöluvan hakuprosessin lopputulos on paremmin ennakoitavissa. Lupaprosessi on pitkä ja erittäin kallis, joten kun siihen ryhdytään pitäisi myös olla näkymä parhaan käytännön mukaisesti laaditun hakemuksen lopputuloksesta.
- Päivitettävällä vesiviljelyn sijainninohjaussuunnitelmalla ja merialuesuunnittelun toisella kierroksella on keskeinen rooli kestävän kasvun lähtökohtina.

Silakan ja muun pyydetyn kalan potentiaali

- Suomen silakka- ja kilohailisaalis on noin 100 000 tonnia vuodessa, eli samaa luokkaa kuin naudan ja broilerin tuotantomäärät
- Saaliista vain pieni osa (n. 4 000 tonnia) käytetään elintarvikkeeksi Suomessa
- Uusilla tuotteilla voidaan merkittävästi lisätä silakan ja kilohailin elintarvikekäyttöä
- Myös vajaasti hyödynnetyillä kaloilla on merkittävä potentiaali, kuore, särkikalat etc.
- On huolehdittava kaupallisen kalastuksen edellytyksistä, kalakantojen vahvistamisesta ja pääsystä vesille

Kiitos!

